

LAISVĖ
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park 17, N. Y.
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second
class matter at the
Post Office of Ja-
maca, N. Y., under
the Act of March 3,
1879

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavainis
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00
Kunadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų

KRISLAI

Mūsų sesių kovos diena
Irgi įdomi pranašystė
Pavojingi idijotai
Ir vėl iš jų pačių lūpų
Du balsai
Ponas Galva be galvos
Kaip su savuoju budeliu?
Vargšai poetei

— Rašo A. Bimba —

Kovo Aštuntoji yra tarptautinė moterų kovos diena. Džiugu, kad ir mūsų pažangietės lietuvės gražiai dalyvauja jos atžymėjime. Ant vietos jų parengimas įvyks sekmadienį. Bus įvairi ir graži programa. Būkite "Laisvės" salėje. Didžiujamės tuomi, kad ir Kovo Aštuntoji, kaip Gegužės Pirmoji, darbininkų kovos šventė, gimė šiose Jungtinėse Valstijose. Tokia šauni tradicija!

—

Dienraštis "Brooklyn Eagle" (kovo 6 d.) paskelbė sekama didžiulės svarbos pranašystę: "Tai, kas dedasi Pietinėse salyse, veda mus prie išvadų, jog šalyje ateinančių penkerių metų pusė Lotynų Amerikos bus jau pilnai valdoma komunistų, kaip šiandien yra valdoma Kuba..."

O kubiečių pabėgėlių lyderis Varona "faktais" įrodo, kad Brazilija jau beveik žlugus "laisvajam" pasauliui. Girdi, beveik visi prezidento Goularto ministrai yra komunistai!

Vienas kalifornietis prisuntė iš vieno laikraščio iškarpa. Joje matome nuotrauką didžiulio plakato, kuris pasirodė pakelėse Kalifornijoje ir kuriame šaukiama:

"Save Our Republic! Impenach Earl Warren."

Earl Warren yra šalies Aukščiausiojo teismo pirmininkas. Prieš jį siunta reaktoriai. Prieš jį pradėjo viso krašto mastu kampanija John Birch Society.

Tiesa, tie reaktoriai yra idijotai, bet labai pavojingi idijotai. Jų užnugarį stovi stambūs kapitalas.

—

Clevelando smetoni ninkų "Dirvoje" (vas. 27 d.) K. Uobnis rašo apie didvyrę Marytę Melnikaitę. Jo tikslas, žinoma, tai drąsiai kovotoją nuvainikuoti.

Bet štai kas svarbu. Uobnis su pasididžiavimu rašo, kad partizanai miške apsupti ir nugalėjo bendromis jėgomis vokiečiai ir lietuviški bėgėliai, buvus lietuvių suimta ir atiduota vokiečiams, kurie ją nužudė.

Štai jums ir vėl iš jų pačių lūpų, kaip jie šuniškai tarnavo hitlerininkams ir padėjo jiems žudyti drąsuosius lietuvių tautos sūnus ir dukras.

—

Pranė Lapienė "Vienybėje" (kovo 1 d.) teisingai pasmerkė karo kurstytojus. Ji nustojo tikėti nuosirdumu tu "visuomenininkų", kurie kurstė mūsų prezidentą pradėti karą dėl įvykių Kuboje. Tik pasveikinti reikia šią moteriškę už drąsų žodį ir pridėjimą savo balso prie tų, kurie kovoja prieš naujo karo pavojų.

Bet štai Chicago's kungų "Drange" (kovo 1 d.) Pranas Galilidė reikalauja ginklais pasidoroiti su Kuba. "Nes, girdi, medicina sako, kad vėžio plitimo tepalais nepagydysi. Jo plitimas gali būti sustabdytas tik operacijos keliu. Bet ir tai, kol ne per vėlu."

Tąsa 5-tame pusl.

600 žmonių tyrinėja Antarkties plotus

Washingtonas. — Tik McMurdy, kuri randasi 700 1911 metais pirmasis žmogus koją užkėlė ant Žemės Pietinio Piefinio ašigalio, o dabar antarktikos plotus tyrinėja virš 600 žmonių.

Antarktikoje randasi keletų valstybių mokslininkų, bet daugiausiai tyrimo atlieka Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos mokslininkai. Kaip vieni, taip ir antri turi po keturias stovyklas. JAV ir TSRS mokslininkai aprūpinti įvairiais įrengimais. Tyrimo darbe abiejų šalių žmonės susitaria, bendradarbiauja, vieni kitiems padeda.

Jungtinių Valstijų yra dvi didžiausios stotys, tai

Rytų Vokietijos valdžioje nėra vietos naciams

Berlynas. — Per daugelį metų Rytų Vokietija iškėlė viešumon tūkstančius hitlerininkų, kurie Vakarų Vokietijoje užima aukštas vietas, bet Vakarų "demokratų" nesieja žingsnių nacių nubaudimui.

Kitaip yra su Vokietijos Demokratinė Respublika (Rytų Vokietija). Sausio mėnesį įvyko Suvienytos Socialistų (komunistų) partijos suvažiavimas. Į Centro komitetą buvo išrinktas profesorius Karl Heinz Bartsch.

Vasario 8 d. jam buvo duotas darbas žemdirbystės ministerijoje. Pora dienų po to, tai yra, vasario 10 d., vakarinio Berlyno spauda iškėlė viešumon, kad K. H. Bartsch priklausė Hitlerio gvardijoje (S.S.).

Rytų Vokietijos valdžia ir Suvienyta socialistų-komunistų partija apie jo praeitį nieko nežinojo. Bartsch ir nacių gvardiją įstojo bū-

Prancūzija purto darbininkų streikai

Paryžius. — Angliakasių streikas virsta į generalinį streiką. Streikuoja apie 200,000 angliakasių. Prancūzijos prezidentas De Gaulle įsakė jiems grįžti į darbą, o kurie negrįš, tie bus baudžiami kalėjimu ir piniginiai.

Bet 200,000 mainierių nenusigando grasinimui. Jie atsakė: "Lai patsai De Gaulle eina ir kasa anglį".

Prieš De Gaulle diktatorišką įsakymą išstojo kiti Prancūzijos darbininkai. Prasidėjo simpatijos streikai po visą šalį. Prie darbininkų prisijungė studentai.

Prancūzija randasi krizių žveje. Buvęs premjeras G.

Chruščiovas atmuša melus apie žydus

Maskva. — Dienraštis "Izvestija" išspausdino anglų profesoriaus Bertrando Russelio laišką, kuriame jis klausė apie nuteistus asmenis žydiškoms pavardėmis.

Chruščiovas atsakė, kad nuteisti žydai buvo prasiškaltėliai, jie užsiėmė žulkystėmis ir skriaudė kitus TSRS žmones.

Chruščiovas sako, kad nesvarbu kokios tautos yra prasikaltėliai, jis yra lygiai baudžiamas. TSRS nedaro tautinio skirstymo žmoniems, nei prasikaltėliams, nei tiems, kurie siekia mokslo.

Senatoriai, JAV ir karas P. Vietname

Washingtonas. — Senatų grupė daro išvadą, kad karas Pietiniame Vietname darosi Jungtinių Valstijų karu, kuris negali būti pateisinamas.

Grupė iš keturių senatorių su senatorium Mansfieldu priešakys ragina peržiūrėti reikalą iš pat pagrindu.

JAV išleidusios Pietinės Azijos šalių pagalbai 5 bilijonus dolerių nuo 1955 metų, bet rezultatai esą nekokie.

Pietiniame Vietname dabar amerikiečiai turi 12,000 vyrų. Per metus laiko JAV išleidžia iki \$400,000,000 vien Pietiniame Vietname. Tuo tarpu padėtis nepagerėja. Jokio galo nesimato. Partizanai veikia dar tvirtčiau.

JAV perša A-bombas NATO nariams

Paryžius. — Jungtinės Valstijos pradėjo kampaniją įpiršti Europai niuklinius ginklus. Tą norima padaryti paverčiant NATO niukline jėga.

Amerikiečiai nepaisysią nei to fakto, kad Europoje šiuo tarpu politinė padėtis gerokai pašlįjusi dėl to, kad Prancūzija pasipriešino Britanijos priėmimui bendrą rinką.

Kaip amerikiečiai, taip ir britai prisibiją, kad Prancūzija ir Vakarų Vokietija gali sudaryti bloką ir ginkluotis niukliniais ginklais, o tuom pat sykiu traukti po savo vadovybe ir kitas Europos šalis. Kad užbėgus tam už akių, JAV norinčios sutvirtinti NATO ir apginkluoti niukliniais ginklais.

Sukako 10 metų po Stalino mirties

Maskva. — Kovo 5 dieną sukako dešimt metų nuo Juozo Stalino mirties.

Paskutiniais metais savo gyvenimo jis buvo apsuptas asmeninio kulto — besaikio garbinimo.

Dabartiniiais laikais tas kultas baigia išnykti.

Kaip jau žinia, Stalino palaikai buvo perkelti iš mauzoliejumų ir palaidoti prie Kremliaus sienos greta kitų revoliucionierių. Dieną 10 metų sukakties pro jo kapą praėjo 7,000 žmonių. Ant Stalino kapo guli marmurinis paminklas su užrašu: "J. V. Stalinas, 1879—1953".

Jungtinių Valstijų lakūnai dalyvavo invazijoje į Kubą

Washingtonas. — Dabar jie žuvo laike invazijos. Ju našlėms dabar minima korporacija moka po \$225 kas dvi savaites Bankers Trust of New York čekiais.

Aštuoniolika lakūnų mobilizavo Midstates Aviation & Electronic Corp., iš Oklahoma City. Taip sako vienas iš tų lakūnų—Albertas C. Persons, iš Birminghamo, Ala. Ši grupė mokėsi Nikaraguoje ir Guatemaloje, pirm buvo mesta į invaziją Pigs įlankos srityje. A. C. Persons atsako išduoti kitų lakūnų vardus, bet sako, kad ir iš šios grupės keturi lakūnai žuvo.

Kuba kaltina JAV už priekabiavimus

Havana. — Kuba kaltina Jungtines Valstijas ieškant priekabių prie Kubos. Pirma paskelbė, kad Kubos orlaiviai apšaudė JAV žvejų laivą, po to JAV ginkluotas laivas pažeidęs Kubos sieną vandenynse. Kubiečiai rodė ant televizijos nuotraukas, kurios parodo JAV laivo pobūdį ir poziciją Kubos atžvilgiu.

Kuba griežtai užginčijo, kad Kubos orlaiviai apšaudė JAV žvejų laivą. Jie skraidė ieškodami pavogtų žvejų laivelių. Matyti JAV žvejų laivo žmonės jokios atakos nematė, tik prasimano.

TSRS YRA 16,776 SENOS MOTERYS

Maskva. — Dabartiniu laikais Tarybų Sąjungoje gyvena 16,776 moterys, kurios jau turi virš 100 metų amžiaus. Dauguma jų yra miestų gyventojos, tik 3,524 gyvena ūkiuose.

Vėliausios žinios

Pittsburghas. — Ohio upės vanduo išėjo iš krantų. Jau žuvo 17 žmonių ir apie 10,000 liko benamiu. Nuo potvynio jau šešių valstijų žmonės nukentėjo.

Birmingham, Ala. — Šio miesto apylinkėje siautė didelis lietus ir tornadas. Žuvo vienas žmogus ir vėjas sugriovė daug namų.

Kopenhaga. — Tarybų Sąjungos trys ledlaužiai ardo ledus Baltijos sąsiauriuose ir Kattegato įlankoje.

Tokio. — Japonijos Apšvietos ministerija pirks 400 televizijos aparatų, per kuriuos bus skleidžiama apšvieta.

Fresno, Calif. — Aktorė Hedy Lamarr apsigėdė su L. W. Boies. Tai jau šeštas jos vyras.

INDIJAI LABAI NEPATINKA

New Delhi. — Indijos premjeras Nehru piktai kalbėjo apie Kinijos ir Pakistano pasirašytą sutartį Kašmyro klausime.

Tarp Kinijos ir Pakistano sureguliuota siena išilgai 750 mylių. Iš Kašmyro 250,000 kv. mylių į Kinijos teritoriją perėjo tik 13,000 kvad. mylių.

J. HOFFA KALTINO R. KENEDĮ

Pittsburghas. — Banke, kuriame dalyvavo 2,000 žmonių, James Hoffa, Tymbsterių unijos prezidentas, kaltino JAV Justicijos sekretorių Robertą Kenedį, kad jis eikvoja žmonių takus Hoffos sekiojimui. Hoffa sakė, kad per dvejus metus dieną ir naktį šnipai seka jį ir kitus tymsterių unijos vadus.

Norwalk, Conn. — Nuo lietaus pakilęs vanduo išlaužė vandens telkinio (rezervuaro) kraštą ir pasileido į miestą. Šeši žmonės žuvo, daug yra sužeistų. Nuostoliai dideli.

Vilnius. — Tarp Vilniaus ir Maskvos skraido greitiesi

TU-124" dideli lėktuvai. Kelionė jie atlieka į valandą ir 15 minučių.

STREIKAS SUOMIJŲJE

Helsinki. — Streikuoja 20,000 geležinkeliečių, pašto darbininkų, maito tarnautojų ir 600 laivakrovių. Streikas suparalyžavo reikmenų pristatymą, tai užsidarė fabrikai ir kitokios įmonės.

Tokio. — Jungtinės Valstijos raketų bazėmis apsupo Japonijos sostinę. Jos įrengė keturias bazes, kiekvienoje bazėje yra po 9 įrengimus raketų šaudymui.

Ziūrint pro mano akinius

ATOMINIO AMŽIAUS JUBILIEJUS

Praeitų metų gruodžio mėn. pradžioje sukako 20 metų nuo "atominio amžiaus" pradžios, nes 1942 m. gruodžio 2 d. buvo sekmingai mokslininkų sukurtas pirmas atominis reaktorius, uždegta pirmoji atomo grandininės reakcijos krosnis. Tai įvyko Čikagos universiteto skylyje specialiai pastatytoje sėtroje. Šiame pionierių darbe dalyvavo keletas tautų astrofizikai, kuriems vadovavo italias Enrico Fermi. Jis suplanavo visą šį projektą, atsiėjęs mūsų kraštui du bilijonus dolerių.

Iš šios kuklios pradžios, po trijų metų sukonstruota atominė bomba, kuri buvo sekmingai išsprogdinta 1945 m. liepos 17 d. Alamogordo tyruose. Naujosios Meksikos valstijoje. Tų pačių metų rugpjūčio 6 d. tokia bomba numesta ant japonų miesto Hirošima, o po trijų dienų — kita bomba ant miesto Nagasaki. Tos bombos stumiamoji jėga, palyginti, buvo neperdidžiausia, tik lygi 20,000 tonų tolo (TNT-dinamito). Dabartinės vandenilinės bombos daug kartų stipresnės.

Tuomet, kai buvo kuriama atominės reakcijos krosnis, pirmiausia buvo susirūpinama nugalėjimu Vokietijos ir Japonijos. Buvo tariamai lenktyniuota su vokiečių mokslininkais, kuriems buvo žinoma visos atominės bombos sukonstravimo procesas. Tik jie (vokiečiai) manė, kad tai būtų labai ilgas darbas ir vedamajam karui pavėluotų. Todėl jie tų pastangų atsisakė. Hitleris savo rankose turėjo Čekoslovakijos urano klodus ir Norvegijos sunkiojo vandenilio (deuterijaus ir tritijaus) dirbyklę. Vokietijos fizikai nežinojo tik, kaip masiniai padaryti iš urano (U-238) izotopą U-235. Urano U-238 gamtoje yra gana daug, daugiausia mišinyje vadinamame karotitu ar uranitu (pitchblende). Iš 140 svarų urano U-238, galingos masinės (sinchronro) pagalba, gaunama tik 1 svaras izotopo U-235. To aparato pagalba buvo sukurta kitas sprogdinimui tinkamas metalas — plutonas.

Kad urano, gana sunkaus metalo, atomą galima suskaldyti, tai Europos mokslininkai jau 1930 m. žinojo. Jie tik nemokėjo masiniai pagaminti reikiamos sprogdinimui medžiagos ir kaip tą sprogdinimą kontroliuoti. Tuo klausimu 1939 m. astrofizikas Albertas Einšteinas rašė mūsų prezidentui F. D. Rooseveltui laišką, ragindamas jį pasirūpinti, kad tasai baisus ginklas nepatektų į Hitlerio žmogėdrių rankas. Todėl mūsų vyriausybė skubiai organizavo tarptautinę mokslininkų taktą, kad užbėgus vokiečiams už akių. Apie toli siekiančias to išradimo pasekas tuo metu nepagalvota. Dabar jau net kelios valstybės žino atominų ir vandenilinių bombų dirbimo "paslaptis"; gyvename "balansuoto teroro" gadyne!

Šiuo metu vis daugiau ir daugiau galvojama apie atominės energijos pritaikymą pramonėje, susisiekiama ir kitiems taikams gyvenimo reikalams. Vienas svaras U-235 gali duoti tiek energijos, kiek 5 milijonai svarų anglies arba 3 milijonai svarų benzino. Kol kas, atominės energijos pajungimas praktiniams reikalams yra perbrangus, tačiau jis jau naudojamas laivams varyti ir elektrai gaminti. Atominis kuras ypatingai yra pranašesnis už anglį ir aliejų ilgai plaukiojantiems laivams, k. t. ledlaužiams, submarinams ir kitiems karo pabūklams. Bandoma atominį kurą pritaikyti ir orlaivių srityje, bet didelis atominio reaktoriaus svoris kol kas to neleidžia. Grafito pagalba galima atominio variklio greitį ir pajėgumą visai tiksliai kontroliuoti.

Seniau tūli romantikai spėjo, jog po karo, pritaikius atominę energiją taikiems reikalams, bus surasta "pigios ir neišsibaižiamos energijos šaltinis," kad tuomet ateis žmonėms "aukso gadyne." Bet tai buvo didelis nesupratimas ir neapsirokavimas. Ir štai dėl ko: kuras, paimtas iš žemės (anglis, nafta ar natūralinės dujos), sudaro tik vieną procentą gamtoje randamų turty. Taigi ir jo poveikis kitiems 99 procentams negalėtų būti didelis, net jeigu atominė energija ir būtų pigesnė už kitą išgaunamąją.

Dabar jau pradėta rūpintis atominė energija ne kaip anglies ar aliejaus konkurentė, bet kaip jų pavaduotoja. Po šimto ar daugiau metų aliejaus šaltiniai gali būti išsekę, jei jie taip be atodairos bus naudojami, kaip iki šiol. Anglies išteklių užsilaikis kiek ilgiau, bet jie ne taip patogų vartoti. Tuomet atominis, ar vandenilinis, kuras gali likti vienintelis energijos šaltinis. Apie tai jau dabar verta pagalvoti. o tuo patim metu — aliejaus šaltinių per daug neieškoti!

Kada žydas — ne žydas? Neseniai Izraelio buržuazinis teismas savo nusprendžiu patvarkė, jog atvėkkesi savo "naująją tėvynę" buvęs Lenkijos žydas Osvaldas Rufeisen, kuris anksčiau priėmė katalikų tikėjimą ir pagaliau tapo karmelito vienuoliu Danielium, — yra ne žydas, bet "gojus." Mat, sulgy jų šventraščio žydas, atsisakęs savo tėvų tikybos ir priėmęs kitą, — išbraukiamas iš žydų tautos.

Bet tai labai žioplas toks biblijas remtas teismo sprendimas. Žmogus savo tikybą gali keisti, ar jos visai atsisakyti, bet jis negali pa-

keisti savo tautos, kurioje jis gimęs. Sakysime, lietuvis katalikas, tapęs protestantu, ar net judėju, nenustoja buvęs lietuviu. Religija yra laisvai keičiamas dalykas, bet ne rasė ar tauta!

Žydai sionistai yra dideli reakcininkai. Jų "filosofija" labai artima hitleriniam rasizmui. Skirtumas tarp jų tik toks, kad Hitleris pripažino vien kaukaziečių kilmę, o sionistai — semitų-judėjų, kurie skelbiasi esą "dievo išrinktieji." Judėizmas, kurį propaguoja sionistai, kaip sakė K. Marksas, yra didžiausias žydų tautos priešas. Pažangieji Izraelio žydai turi sunkiai kovoti su savo krašto reakcininkais sionistais.

So. Boston, Mass.

Naujas Bostonas

Nekalbant apie keleivius, kurie gerai pažįsta Bostoną, bet net vietiniai gyvenotojai už poros metų neatpažins dabartinio Bostono. Buves taip vadinamas Scollay Sq., žinomas kaip pasaulio jūreivių apsištojimo punktas ir venerinių ligų centras, dabar visiškai išgriautas, 52-jų akrų plotas ir jo apylinkė griauinama. Jau šiomet it grybai pradės augti milijoniniai pastatai, o nauja vietovė bus žinoma kaip "Government Center". Apie šią valdinę stebulę dar 148 akrai bus išgriauti, ir šioj vietovėj atiras nauji namai su naujais plačiomis gatvėmis. Jau žinoma ir architektūrai šioms pastatams sutvarkyta:

—Už \$20 milijonų bus pastatyta miesto rotužė; už \$29 milijonus federalis dvytnas — aptarnavimo ir raštinių pastatas. Už \$34 milijonus valstijos aptarnavimo pastatas; už 26 milijonus valstijos raštinių pastatas; už \$7 milijonus dviem tūkstančiam karų garažas ir už \$20 milijonų privačių pastatų. Vietoj dabartinių 22 gatvių bus keturiuos plačios gatvės ir dvi nesvarbios.

Iš tiesų reikia tik pasveikinti Masš valstijos planuotojus už tokį puikų projektą. Ši Masš valstijos pavyzdį turėtų pasekti visos šalies miestai — vietoj dirbti karo pabuklus, nugianti atgyvenius pastatus, o jų vieton pastatyti naujus, kurie atitiktų šių dienų gyvenimą. Juk dabartinių miestų gatvės, tai it karo lauko tranšėjos, kur kasmet žūsta tūkstančiai civilinių vyrų, moterų ir vaikų.

Jaunūtiš

Iš Klaipėdos Baltijos laivų statyklos cecho į atvirą liniją išvežtos antrojo didžiojo žvejybos tralerio-saldytuvų sekcijos. Jos sumontuotos į vienalytį korpūsą. Naujųjų metų pradžioje šį tralerį Baltijos laivų statyklos kolektyvas perdavė respublikos žvejams.

Nuotraukoje: pirmųjų dviejų didžiųjų žvejybos tralerių-saldytuvų statyba Klaipėdos Baltijos laivų statykloje.

IVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Pietiečiai demokratai ir respublikonai

Jau daug metų pietinių valstijų demokratai bičiuliuojasi su respublikonais. Abiejį drauge priešinasi kiekvienam Kongresan ineštam geresniam bilui. Jie palaidojo prez. Kenedžio siūlomą seniems žmonėms medicininės pagalbos programą. Dabar jie ir vėl mobilizuojasi su žlugdyti šiomis dienomis prez. Kenedžio tuo klausimu pasiūlytą programą. Jie smerkia prez. Kenedį, kam jis susitarė su Chruščiovu likviduoti Kubos krizę, kuri grėsė paskandinti pasaulį atominės liepsnose.

Kas juos taip artimai riša, nepaisant jų partijų skirtumo? Niekas kitas, kaip tik reakcinė ideologija, persigėrusi fašistinėmis išrūgomis.

Respublikonams šiuo metu turavoja senatorius Goldwateris, sužievėjęs reakcionierius. Jo persamai programai pritaria ultra-dešinieji, fašistinai biristai, hitlerininkai. Šiomis dienomis įvykusioje Kalifornijos jaunųjų respublikonų konvencijoje triumfavo fašistinai biristai. Tai vis bendras ryšys su respublikonų vadovybe, kuri kartais dėl svieto akių bando dangstyti liberalinėmis plunksnėmis.

Apie pietiečius demokratų prez. R. D. Rooseveltas kadaise yra pasakęs, kad pietinės valstijos randasi žymiai po fašistiniu batū. "Juk mažas skirtumas tarp feodalinės sistemos ir fašistinės sistemos." Brutalus negru, pažangiųjų žmonių, unijistų persekiojimas juk tai pilnai atsiduoda fašizmui.

Rašytojas Stetson Kenedy savo knygoje "Southern Exposure" taipgi nurodo, kad pietinėse valstijose demokratija yra išgėdinta, kuomet ten nėra laisvės rinkimuose negrams dalyvauti, unijoms organizuoti ir kitomis demokratinėmis teišėmis naudotis.

Rašytojas James Graham Cook savo knygoje "Segregationists" detalai nurodo, kaip ten veikia baltieji šovinistai, palaikydami KKK ir piliečių tarybas tik tam, kad organizuotai jie galėtų kovoti prieš bet kokį demokratinių judėjimą.

Autorius pavyzdžiui paduoda Mississippi teisėją Tom Brady, kuris 1954 m. pasakė apie 600 kalbų, smerkiančių Aukščiausiojo Teismo nuosprendį rasinės diskriminacijos klausimu. Kovai prieš federalinį įstatymą teisėjas suorganizavo "piliečių tarybą." Savo kalbose jis negrus vadindavo beždžionėmis, "žemiausiais sutvėrimais," su kuriais "kultūringiems žmonėms" negalima kooperuoti.

Teisėjui Brady gražiai padėjo ultra-dešinieji su kunigu Billy Hargis ir Dan Smoot. Artimai veikė Birch draugijos vadovybė. Kovai prieš federalinį įstatymą rasinės diskriminacijos klausimu buvo sumobilizuotos visos pietinių valstijų reakcinės jėgos. Nelengva organizuotas jėgas nugalėti, kuomet toms jėgoms padeda pietinių valstijų ir miestų valdiški organai, kuomet joms vienokiu ar kitokiu būdu padeda reakciniai respublikonai.

Liberaliniai respubliko-

nai, tiesa, retkarčiais pareiškia nepasitenkinimą Goldwaterio ir kitų tokių vedama politika, bet tik tuo viskas ir baigiasi. Kai tenka Kongrese ar kitur pasisakyti už visuomenei naudingus bilius, tai retas kuris iš jų išdrįsta už tokius bilius balsuoti.

Ziliacus apie Kubą

Neseniai lankėsi Kuboje K. Ziliacus, Anglijos parlamento narys (darbietis). Jis ten išbuvo 18 dienų. Tyrinėjo dabartinę Kubos padėtį, kalbėjosi su darbininkais, intelektualais, vyriausybės vadovais. Vėliau spaudoje paskelbė savo išspūdžius.

K. Ziliacus rašo, kad Kubos žmonės nebadauja. Didelio pasirinkimo neturi, bet jie maitinasi daug geriau, negu daugumas žmonių maitinasi prie pirmesniųjų valdžių. Kubiečiai geriau maitinasi, negu dauguma Lotynų Amerikos žmonių.

Prie Amerikos grasinimų Kubos liaudis priprato ir jų nesibijo. Amerikinė blokada ir kiti išstojimai prieš Kubą liaudį daugiau apjungia. Jokioms provokacijoms ji nepasiduoda. Ji pasiryžusi savo iškovotą laisvę apginti.

Premjeras Kastro ir kiti vyriausybės nariai turi liaudyje pritarimo ir pasitikėjimo. Kubiečiai nesibijo prisipažinti padarę klaidų, ypač ekonominėje srityje, bet jie moka klaidas pataisyti.

Ziliacus sako, kad tarybiniai inžinieriai Kuboje surado aliejaus, bet labai giliai — apie 15,000 pėdų. Tai greitai jį išgauti nebus galima, bet rimtai ruošiamasi jį pradėti išgauti. Tai būtų Kubai didžiulė parama.

Kuboje taipgi statoma moderninė žuvininkystės pramonė. Šmarkiai dirba socialistinių šalių technikai bendrai su kubiečiais technikai.

Religija Čekoslovakijoje

Bostoniško dienraščio "Christian Science Monitor" reporteris turėjo interviu su tik ką iš Čekoslovakijos atvykusiu kunigu J. Smaliku, žurnalo "Krikščionių Apžvalgos" redaktoriui. Kun. Smalikas pasakė:

1. Čekoslovakijoje religija nevaržoma, tik neprivalo kištis į politiką, neturi kritikuoti marksistinio mokslo.

2. Visiems kunigams valdžia moka algas, o parapijonys turi teisę kunigus išrinkti ar atstatyti.

3. Valdžia visai netrukdyt jam vykti Amerikon. Tai jau antru kartu jis čia lankosi. Pirmu kartu lankėsi 1948 m.

4. Kunigai remia valdžios nusistatymą už nusiginklavimą, už taiką ir gerus santykius su kitomis valstybėmis.

Michiganą gubernatorius

Geo. Romney, laimėjęs rinkimus gubernatoriaus vietai, pasiprko iš American Motors korporacijos 13,494 šerūs už \$100,000. Dabar jis turi to kompanijos 119,000 šerū \$2,500,000 vertės.

Šis ir tas iš miesto gyvenimo

Sekmadienį, vasario 24 d., Lietuvių Taikos Komitetas buvo sušaukęs masinį mitingą-prakalbas. Iš tikrųjų, reikia pasakyti, mitingas buvo geras, labai skaitlingas. Už tai tenka didelis kreditas Taikos Komitetui. Skaitlingas mitingas buvo todėl, viena, kad turėjo geras kalbėtojas; o antra, dar ir dėl to, kad Komitetą daugumoje sudaro moterys. O moterys, pasirodo, gali daug ką padaryti.

Pirmiausia, Janina Vilkelienė, Komiteto pirmininkė, išdavė raportą iš savo veiklos. Nors Komitetas dar tik virš metų laiko susiorganizavęs, bet jau atlikęs daug darbų, dalyvaudamas įvairiuose už taiką judėjimo veiksmuose, padaręs eilę parengimų, parėmęs taikos žygius finansiniai. Puiku.

Po raportu buvo pakviesta kalbėti Mrs. B. Galinas, kuri, kaip delegatė nuo Kanados moterų, dalyvavo Pietų Amerikos Moterų Kongrese, Havanoje, Kuboje. Ji ne ilgai, bet ryškioj kalboj iš širdies perdavė aukštai pakilusią Pietų Amerikos moterų dvasią kovoję už taiką. Papasakojo savo įgytus išspūdžius, ką matė Kuboje.

Antra kalbėtoja buvo dr. Stefanija Zuperkaitė (Mrs. Dudak). Kadangi jos mokslo šakoje specialybė yra psichologija, tai ji vyriausiai tuo klausimu ir kalbėjo. Dr. Stefanija Zuperkaitė visus stebino savo ryškia, sklandžia kalba, jos talentu ir gabumais dalykus išaiškinti žmogaus psichinio išsivystymo formoje. Į klausimus, kurių buvo daug ir įvairių, atsakinėjo lietuviškai, kas dar didesnio malonumo teikė klausytojams.

Paprastai priimta manyti, kad jaunuoliai, kurie mokslo tęsimui įžengia į universitetą, jau turėtų būti poelgio pavyzdžiu visuomenei. Bet ne visuomet taip yra. Štai, pavyzdžiui, prieš porą savaičių virš 20 studentų, jų tarpe trys mergaitės, buvo areštuoti ir teismo nubausti po \$3 ir išlaidų apmokėjimu, už tai, kad jie viduryj gatvės stovėdami ieškojo, kas juos automobiliu pavėžėtų (hitchhiking). Ar rėstavo ir baudė, viena, kad miesto įstatymais draudžiama tai daryti, antra, sulauko važiutuot ir sudaro pavojų sau ir vairuotojams, o trečią, dėl pas nepažįstamus prašymo pavėžėti, ypatingai mergaitėms, gali įvykti ir visokių nemalonių.

Anelė ir Jonas Brakniai, apvaikšiodami savo 25-rių metų vedybinio gyvenimo sukaktį vasario 23 d., pasikvietė gražų būrelį savo giminių ir artimiausių draugų ir kartu su jais atžymėjo tą jiems malonų įvykį.

Vėl sunkiai susirgo Jonas Knystautas ir pergyveno sunkią galvos operaciją Maissoneuve ligoninėje. Lankiusieji pasakoja, kad ligonio sveikata gėrėja.

Taipgi labai sunkiai susirgusi Mrs. Milevičienė. suprantama, negali pamiršti, reikale galės ir jiems paslaugauti. Automobilių darbininkai vargiai gali ko nors iš jo tikėtis.

Daugiau įvairių parengimų Laisvės naudai.

3 p.-Laisvė (Liberty)—Pentk., kovo (March) 8, 1963

MONTREAL, CANADA

New Glasgow, Que. Ligonė randasi St. Jerome ligoninėje.

P. Tamošūnienė paguldyta Royal Victoria ligoninėje sveikatos ištyrimui.

Linkiu visiems ligoniams laimingai pasveikti.

Vasario 23 d. mirė Elzbieta Pocienė - Sliesoraitė, velionio Aloyse Pociaus žmona, sulaukusi 72 metų amžiaus. Paliko liūdesy dvi dukteris ir 2 sūnus. Velionė iš Lietuvos paėjo iš Girininkų km., Garliavos valsč. Į Kanadą atvykusi prieš pirmąjį pasaulinį karą.

Tą pačią dieną mirė Kanadoje gimusi lietuvaite Frances Brazauskaitė, vos tesulaukusi 20 metų amžiaus.

O anksčiau, vasario 14 d. mirė Dominikas Milius. Neteko patirti, kiek jis turėjo amžiaus. Tiek težinoma, kad velionis buvo atvykęs į Kanadą irgi prieš pirmąjį karą. Paliko liūdesy žmoną Marijoną Milienę-Vaišvilaitę.

Cherry Hill, N. J.

Apleidžiame

Išgyvenę šioj apylinkėje penkis ir pusę mėnesio, susidėjusiomis gyvenimo aplinkybėmis, šią vietą priversti apleisti ir su kovo 15 diena važiuojame į savo gūžtą, į Avalon. Tik nesmaugu, kad taip greit reikia šią vietą apleisti. Nors trumpai čia gyvenome, bet turėjome progą atlankyti suvirš 40 draugų ir draugių, daugelį, kaip Pranaitį, Lipčių, Banį ir Zalner atlankėme ir po keletą kartų. Rengėmės atlankyti ir daugiau gyvenimo bičiulių, bet stoka laiko neleido tai padaryti.

Dabartiniu laiku, kada nelaikoma tankiai organizacijų susirinkimai ir kada mažai rengiama viešų parengimų, tai visų mūsų pariga yra atsilankyti viešoms pasitikėjimo namuose. Gyvenant užsidiarius tarp keturių sienų, ypač senesniems žmonėms, tai didžiausia blogybė. Kiekviena sueiga, draugiškumas, širdingas pasikalbėjimas, pasidalinimas mintimis apie gyvenimo įvykius —tai geriausias gyvenimo eliksiyras. Tankiai atrandi draugus ar drauges ligų parbloktus, nupuolusius dvasioj, tai kaip tik su jais susitinkti, taip greit jie pagyvėja, jų nuotauka pagerėja, jų ūpas pakyla.

Reikia pasakyti, kad visur, kur tik mes atsilankėme, maloniai, gražiai mus priėmė. Visi patenkinti mūsų atsilankymu. Nežinant, kad visi gyvenimo bičiuliai senyvo amžiaus, bet visi pristrigę prie darbininkiško judėjimo, visi širdingai remia mūsų spaudą, visi trokšta taikos, visi karo priešai. Tai smagu ir malonu susieiti su tokiais draugais ir draugėmis, kurie vieni kitus suprantame, vieni kitiems atjauniname.

Dabar kada mes gyvenime Avalon'e, to paties laukime ir nuo jūsų, kad prie progos mes atlankytume, 147 13 St., Avalon, N. J.

Visiems veliname geros sėkmės ir tvirtos sveikatos.

J. A. Bekampis

Apie Lattimero skerdynes, kur žuvo ir lietuvių darbininkų

(Tęsa)
ANGLISKA SPAUDA APIE SKERDYNES

A. Milukas parinko ir paskelbė savo redaguotame laikraštyje ir kai kurių anglių spaudos pasisakymų apie Lattimero skerdynes.

Į Hazletoną buvo atvykęs iš Niujorko Austrijos konsulas Teodorovičius patirti, kaip tos skerdynės, kurios žuvo ir Austrijos piliečių, įvyko, ir kas dėl jų kaltas. Grįžęs į Niujorką, jis pasakojo dienraščiui "The New York Herald" korespondentui:

"Turiu pasakyti, kad pagal mano nuomonę, tas peritą pėtyčia žmonių sušaudymas yra tikra skerdynė. Juos išmušė be jokios patiesinamos priežasties, ir kaltininkai turi būti smarkiai nubausti..." ("G. A. L.", 1897 m. num. 40)

JAV tuomet ėjo žurnalas "Literary Digest," spausdinęs svarbesniais klausimais angliškos spaudos pasisakymus, redakcinių straipsnių ištraukas, praėjus keturioms savaitėms po skerdynių. "G. A. L." (1897 m. num. 41) pateikė tai savo skaitytojams. Dauguma tų pasisakymų buvo tiesiog niekšiški, smerkiantieji nešaudytuosius, bet sušaudytuosius ir sužeistuosius angliakasių.

Stambioji spauda, tarnaujanti kapitalui, buvo nukreipta prieš ateivius, ypač prieš tuos, kurie kovojo už savo ir kitų darbininkų reikalus. Kapitalistinė spauda gynė šerifą ir jo budelius, judaštikiškai puolė, apmelavo, apsmeižė darbininkus unijistus. Panašiai, tik kiek labiau susivaldydama, ji daro ir šiandien. Paduodame čia kai kurias tos spaudos "nuomones," kaip jas buvo išvertę lietuvių kalba A. Milukas.

"Philadelphia Press": "Apkva... išvesti iš kelio žmonės, ėjusieji prie maištininkų, pasimėję į savo rankas savo gvyvastį ir jie patys atsako, jei kokia nelaimė juos patiktų. Jų situacijos nepermaino tas, kad jie buvo ant vieškelio... Kuopa žmonių, ėjusiu užplūti ant kitų žmonių, norinčių uždirbti sau maistą, anaiptot nėra paliosuota nuo baismės vien dėl to, kad buvo ant vieškelio. Kada tik įstatymo urėdninkas pasitinka tokią žmonių minią, jo pareiga yra juos išvaikyti ir panaudoti prievartą, kuri pasėkmingai juos išvaikytų taip, kad jie paskiau jau nebedrįstų šiaušti prieš valdžią, prieš kurią jie buvo pakėle maistą."

"The Derrick," is Oil City, Pa.: "Jungtinės Valstijos turėjo įvalias tokių dalykų. Mūs šalis supranta, į kur veda tie maištai ir kiek jie kaštuoja. Geriau, kai juos suglemžiama ant syk, kad ir kelių gvyvybių kaštu, nei kad jie išsiplatintų į tokias proporcijas, kaip buvo Pittsburghe ir Čikagoje."

"The Times," Richmond, Va.: "Visuose abejotinuose atsitikimuose reikia palaikyti įstatymų sargus, ir kada įstatymų laužytojai prašo mūsų simpatijos, mūsų veidas neturi per greit išduoti tai, ką jaučiame."

"The Kansas City Journal" (Dėl Lattimero skerdynių, pagalvokite, k a l t i n o įžymų Amerikos darbininkų vadovą E. V. Debsą.—R. M.): "Sušaudymas angliakasių ties Hazletonu yra debsizmo vaisiai. Nekurie iš tų svetimžemių mažai supranta mūsų kalbą, bet jie labai greit persiima mokslo agitatorių, neguodojančių įstatymų ir išjuokiančių sūdus. Kraujas užmuštųjų puola ant galvų tokių agitatorių, kaip Debsas. O vienok jie (tie agitatoriai) pasinaudos ir iš šitos progos, kad sukeltų žmones prieš valdžią."

Buvo laikraščių, pasisakusių ir prieš skerdynę. Pav., "The Hartford Courant" kaltino angliakasių savininkus už tai, kam jie partraukė pgius iš Europos darbininkus, kad gautų pigaus darbo, o pastarieji pripildė angliakasyklas "pavojumi."

Išmintingiau pasisakė laikraštis "The Report," Lebanon, Pa.:

"Dar tamsesnėje šviesoje perstato šerifą tas dalykas, kad buvo užmušti vengrai — biedni, draugų neturintieji svetimtaučiai, kurie neturi įtekmingų giminių, ką galėtų juos užstoti. Šerifas sako, jog jį mušė ir sparė, bet jam grįžus į Wilkes-Barre, niekas negalėjo užtęmyti jokių malynių ant jo kūno... Šerifas Martinas ir kiekvienas jo pagalbininkas turi būti pastatyti prieš prisakintųjų teisimą (jury) už žmogžudystę..."

Laikraštis "The Worcester Spy": "Austro-Vengrijoj dažnai su darbininkais taip apsieinama, kaip padarė šerifas Martinus, vienok ši apvertkina piovnyė labiau primena žudymus Kuboje ir Armėnijoje. Joks liudininkas

neparodė, kad čia būtų reikėję griebtis už ginklų. Tai žaidimas su ugnimi.

A. Milukas teigia, kad 1898 metais "visi lituviai, dirbusieji kietųjų anglių kasyklose, susirašė į Jungtinę angliakasių uniją; tą pat padarė ir slavokai, ir rusinai, ir lenkai, ir italai."

Pažymėtina ir tai, kad anuo metu apie lietuvius, amerikiečiai mažai nežinojo; juos dažniausiai angliškoji spauda suplakdavo su lenkais ("polakais") bei rusais.

MELAI APIE SVETURGIMIUS ANGLIAKASIUS

JAV kadaise ėjo žurnalas, vadinamas "Century Magazine." Po Lattimero skerdynių, šis žurnalas pasiuntė savo bendradarbį į Pensylvanijos angliakasių sritys, kad jis susipažintų su sveturgimių angliakasių buitimi ir apie tai parašytų straipsnį. Raštas tilpo 1898 m. balandžio mėnesio laidoje. Straipsnis niekino, šmeižė ateivius; tiesiog pusžmogiais juos pastatė. SLA organas to straipsnio kai kurias dalis savaip komentavo, kitas citavo. Imu pirmąją citatą, kaip jas padavė "Tėvynės" redakcija:

Pirmutiniai ateiviai iš slovakų, polakų, lietuvių, italų, siciličių, — rašė "Century Magazine," palyginant, buvo gana apšviesti, bet ilgai, ypatingai paskutiniame dešimtmety, tų tautų ateiviai pradėjo į šią šalį eiti taip neapšviesti, kad jie yra pavojingyni Amerikos politikai, nei išvyti kinai. Jie ne tik kad pasirengę yra dirbti už prekę (alga—R. M.), už kurią angliškai kalbą žmonės turėtų mirti bađa, bet apart to yra pilni burtų ir žmogžūdingi (murderous), o jei pasitaikė ant ko supykti, tuo jėkimesia prieštui atkeršinti, padėjus po jo gyvenimu dinamiatą...

Gyvena jie "šantėse" (Shanty—trobelė, bakūžė; iššnelė, būda—R. M.). Kiekvieno "šantė" būna nuo 6 iki 12 vyrų. Tas "šantė" stato patys, tankiai iš vogtų nuo kompanijos lentų. Zovieškai prie langų ir durų taip pat tankiausiai yra vogti. Langai nelygūs, durys vienos atsidaro į vidų, kitos į lauką. Vidury lovos, stalai, suolai yra pačių sukalti. Aplinkui "šantės" knibžda kiauless, parsai, ožkos ir šunės. Vaikų taipgi yra pusėtinai... Vakarais ateiviai ramiai šnekučiuoja susitose arba susėdę aplinkui "šantes," — pasakoja vieni kitiems, ką jie girdėjo nuo savo "bodzių" (darbo draugų—R. M.) mainose, kalba apie savo bažnyčias ir bažnytines draugystes, o išmintingiesi davedžioja, jog visiems reikia kuo veikiausiai išsiimti akėstės popierius, kad galėtų balsuoti, nes kitaip "baltieji žmonės" (suprask: angliai) gali juos perbalsuoti ir išvyti iš šios žemės...

Be štai pulkas nuo "šančių" sprudo į girią ir ten svarsto, kaip galima geriau atsikratyti nuo to ar kito savo priešo—daleiskim, nuo mainų policijanti arba nuo savo kunigo, kuris persergėdamas jiems ką priešingo pasakė...

Štai atėjo diena "pėdės" (mokesties). Gavę aną, ateiviai mainieriai, kartu su pačiomis, eina į artimą miestelį, kad padėti pinigų į banką arba nusijsti į tėvynę. Ten išmaukę po kelias čierkas alaus arba degtinės, traukia per mišką namo, tankiai giedodami. Moteriškes, kaip tik išėjo iš miesto, tuoj nusiaivė savo kojų apavus,—puspadžių skūra, mat, kaštuoja pinigą; bet va, parėjo po pėdei namo. Prieš saulėleidį ant kelio šalia "šančių" pasirodo bravoro vežimas ir kiekvienas "šančių" gyventojų "burdingbosis" skubinasi nupirkti po vieną arba po kelias bačkutes alaus ant nedėdienio. Toks "burdingbosis" arba gaspadorius užlaiko, galima sakyti, "savo namuose lyg kokią mažą karčiamą: jam "burdingieriai" sudeba paskiau už alų kaštus.

Kada angliakasyklos dirba visas dienas, po tris bertainius dirbamojo laiko, kasdien, daug pinigų išmoka kompanijos darbininkams laike "pėdės," ir tada policijantas ir ligonbučio daktaras žino, kad turės daug užsiėmimo, ypatingai, jei kurioj iš "šančių" yra krikštynos arba svodba. Iškilmes tokias laikyti penkias ar šešias dienas yra paprastu daktu, o laike jų turi atsitikti bent viena užmušėjystė. Šis mano perstatymas gal tieliems išrodyti neteisung, bet tai yra faktas.

Vieną kartą man teko buvoti tūlame mainų aprubio miestely laike antros dienos Velykų. Vietinė policija pranešė man, kad laike 24 praeitos paros valandų, rasta apylinkė 5 ar 6 negyvelius, kurie, žinoma, buvo užmušti. "Dead is no good, save the living good" — numirėlis buvo negeras, reikia gelbėti gyvus, — paprastai jie sako, o to, galima sakyti, prisilaiko ir vietinė policija, kuri nenori, kad "pavietas būtų per daug sunkinamas kaštais už užmušėjystės bylas."

(Bus daugiau)

MIAMI, FLA.

Sėkmingai atidarėme LSK namus

1963 m. vasario 24-tos sąskrydis atidarėmų Lietuvių Socialio Klubo naujos salės pasiliks Miames lietuvių istorijoje. Dalyvių ir svečių daugiu, šventišku nusiteikimu šis banketas pranešė visas pirmesnes lietuvių sveigas Miameje, nežiūrint kas jas organizavo ir rengė.

LSK salė erdvi, auto mašinoms plotas didelis, o vietos pritrūko čia ir ten. Ši salė "išventinimo" iškilmė daug priminė "Laisvės" ir "Vilnės" didžiuosius koncertus ir piknikus. Miame nėra Niujorkas ar Chicago. Kai suvažiuoja virš 500 lietuvių atidarymui LSK salė, čia yra daug, skaitlinga. O pritrūko mašinoms ir sveičiams vietos, nemažai turėjo grįžti atgal.

Pietus rengėjai skelbė lygiai 1 val. popiet, o 12 val. salė jau buvo kimština pilna svečių. Svečių-turistų buvo iš įvairių miestų ir valstijų. Čikagietis Justas Misevičius tiksliai atvyko, kad šią iškilmę nufilmuotų. Advokatė Stefanė Masytė iš Detroit, Mich., kuri su tėvais čia viešėjo, gražiai, skambia lietuvių ir anglių kalba talentingai pirmininkavo iškilmėi.

Lygiai 1 val. Klubo pirmininko S. Zавio patvarkymu, suskamba šalies himno muzika, publika sustoja, dvi vėliavos (šalies ir valstijos) lėta lėta link estrados. Vyrai padeda vėliavas estradai. Klubo pirmininkas S. Zavis taria keletą žodžių LSK tikslais, sveičina svečius. Ir atidarymo ceremonija baigta. Gaspadinės skubiai aptarnauja svečus maistu. Programos pirmininkė Masytė vėl kreipiasi į salę: ir lauke stovinčius svečius, kad jie bus pavaišinti maistu, bus kitas stalas.

Baigiant pietus pirmai eilei, Masytė skaito sveikinimus, linkėjimus, iškveičia svečius kalbėtojus. Skaito laišką nuo Miames miesto majoro Robert Ging High. Dalis jo laiško skamba: "Because of previous engagement, we are unable to be with you, but we are hoping you will invite us to at some future time. If I can ever be of service to you or your club, please do not hesitate to write me."

Masytė skaito sveikinimo laišką nuo apskrities (county) komisio neriaus, Mr. Joseph A. Boyd. Jis negali dalyvauti, nes tą dieną 11 v. turi išvykti į Tampa. Laišką Mr. Boyd perduoda klubiečiams geriausius linkėjimus. Asmeniškai dalyvauja kviesti svečiai ir savu žodžiu sveičina klubiečius: Mr. & Mrs. Chas Wallins, Mr. & Mrs. Peter J. Satinsky, Mr. & Mrs. Wm. Ragis. Chas Wallins yra apskrities sveikatos komisio nerius. Peter Satinsky (Satinsky) yra lietuvis, Demokratų partijos pirmininkas, Hollywood, Fla. Jis kalba angliškai ir lietuviškai, linki geriausios sėkmės LSK. William Ragis (Radzius) yra lietuvis kontraktorius, statė LSK salę. Jis linki geriausių sėkmžių klubiečiams naujame name.

Ateina ir muzikos eilė. Masytė pirmą pristato placičiai žinoma pirmiau dažnai girdimą solistą Stasį Vaineikių. Prie piano sėda akompanistė Aldona Scofield, vietinė Kriaučiūno

drėnas iš St. Petersburgo atvežė bonką gardžios "arbatėles." O stalų papuošimui gėles sudovanojo Aleksandrai, Svarstis, Ivanauskai ir Valilioniai.

Jei kurių pavardės netaip paminėtos ar praleistos, prašome atsiliiepti. Rašykite mums LSK adresu, 2610 N. W. 118 St., Miami, Fla.

Patį sunkiausią fizinį šio didžio banketo darbą, žinoma, atliko Klubo darbuotojos moterys. Jei neklysiu, tai virtuvės vyriausiu "inžinierium" buvo Mrs. A. Lack, bet labai daug jai talkininkavo ne tik banketo laiku, bet ir keletą dienų prieš. Čia keletas tų darbuolių, kurių pavardės rausėjui žinomos: Simkienė, Balzarienė, Kanapienė, Bečienė, Jones, Krupienė, Paukštienė ir kitos. O svečių priėmimui, jų sodinimui veikė Mrs. M. Koch, Mrs. M. Walley ir joms talkaudami keli vyrai.

Oficialus LSK salės atidarymo pokylis uždarė duris visokiam skepticizmui. Tik geri norai, naudingi kultūriniai darbai lai toliau palaiko šį pakilusį entuziazmą. Pakilusį upą dar labiau sustiprino, kai pirmininkas S. Zavis paminėjo du garbės narius šioje iškilmėje. Jų vienas dalyvavo bankete, tai yra Jonas Smalenskas. LSK namo statymo šeris Smalenskas nupirko 300. Jis šeris padalino sekamai: 100 užrašė LLD Centru, 100 vietinei LLD kuopai, 100 paliko LSK. Tai žmogus, kuris myli literatūrą, apšvietą. LSK šerai kainuoja vienas \$50. Antras garbingas žmogus, Mateušas Džiupkaitis, negalėjo bankete dalyvauti. Šis ramutis garbės narys dovanojo LSK \$10,000 (dešimt tūkstančių dolerių).

LSK eilėse yra ir daugiau tūkstantinių narių. Mes turime ir daugiau tokių vyrų ir moterų, kurie savo sumanumu, darbštumu, įdėtomis darbo valandomis prilygsta prie tūkstantinių šerinkų. Tad LSK atsistojo ant tvirtų kojų. Tėškime toliau šį kultūrinį darbą. Daugiau našaus darbo, o mažiau tūščio kalbų.

Dėku Masytei, kuri kaip viešnia, sutiko atlikti banketo programos vedėjo pareigas. Tą užduotį ji atliko meistriškai, talentingai. Jos kalbos lietuviškai ir angliškai nebuvo ilgos, bet pasakė viską su užakcentavimu, kas tik reikėjo pasakyti. Dėku Justui Misevičiui, kuris savu pasišventimu atvyko LSK iškilmę nufilmuoti ir pasilikusiems vakare parodė filmus iš čekiečių meninkų ir vilniečių veiklos. Sekmadienis, LSK salės atidarimo iškilmė, praėjo su kupinu sėkmingumu.

O antradienio vakare vėl skaitlingai susirinkome matyti Misevičiaus rodumus filmus. Ypatingai tiems, kurie gyvenome New Yorke, buvo gražu matyti istorinę 50-tąją metinę Aido Choro sukaktį. Jame mes susitikome su daugeliu pažįstamų veidų. Kiti filmai buvo iš čekiečių veiklos ir iš Lietuvos. Čia miemiečiai prisidėjo ir finansiniai banketo filmavimo lėšų padengimui.

Apert filmų vakaro, antnadienis buvo ir išleistuvių vakaras. Išvykstantieji į šaltus kraštus svečiai pasakė savo įspūdžius ir miemiečiams linkėjimus. Atsi-

Philadelphia, Pa.

Serga Petras Puodis, gyvenęs 1313 N. Lawrence St. Jau kelios savaitės randasi po gydytojo priežiūra. Līga nesisudoda nugalima, gal teks į ligoninę vykti.

Girdėjau, kad Antanas ir Bronė Ramanauskai, gyvenanti R. D. 1, Box 251, Sellersville, Pa., jau sveiksta. Linkiu Puodžiui ir Ramanauskams pilnai susveikšti.

North-east miesto dalyje, 6600 Bustleton Ave., kampas Magee St., atsidarė sveikatos tikrinimo centras. Tikrina visai veltui. Atidaras kiekvieną kervirtadienį nuo 9 ryto iki 12 val. dienos. Tikrina kraujo apytaką, diabetis ir bendrą žmogaus stovį. Reikia anksčiau nueiti, nes daug žmonių prisirenka.

P. Walantienė

Brockton, Mass.

Vasario 24 d. staigiai mirė Frank Gerulskys. Buvo virš 80 metų amžiaus. Priklausė prie Sv. Roko pašalpos draugystės. Iš Lietuvos paejo iš Mažeikių rajono, Zemelės kaimo.

Buvo laisvai pašarvotas pas E. J. Waitt šerminėje. Buvo daug gėlių vainikų. Daug žmonių lankėsi į šerminę, o į kapus susiduro 16 automobilių palydovų. Laidotuvių direktorius E. J. Waitt pasakė ašsisveikinimo kalbą, priminė, kad velionis buvo laisvas, ir užkvietė palydovus sugrįžti į Sandaros klubą. Ten jie buvo tinkamai pavaišinti.

Nulūdimė paliko savo žmoną Juliją, dukrą Mildred, ženatą Joseph Simmons, dvi anūkes ir broį Juozą. Gerai padarė giminės, kad velionį palaikydavo laisvai, kokių jis buvo. Reiškiu jiems užuojautą.

Vasario 18 d. Birutės draugystė laikė susirinkimą. Narės buvo skvystos atvirukai. Nutarė likviduoti draugiją. Gal tai buvo viena tokia draugija, kur narės mokėjo po 25 centus į mėnesį, ligoje gaudavo pašalpos po \$6, ir pomirtines \$200. Buvo susiorganizavusi 1912 m.

Filmai iš Lietuvos

Lietuvos filmų rodymas įvyks sekmdienį, kovo 17 d., 2 val. po pietų, Lietuvių Tautiško Namo žemutinėje svetainėje, 668 N. Main St., Montello. Rengia LLD 6 kp. Filmus rodys Jonas Grybas. Kviečiame dalyvauti.

George Shimaitis

SOFINIJA MI OSOVI' NAUJIAS KELIAS

Honkongas. — Vakary diplomatom nepatinka, kad Laoso vyriausybė susitarė su Kinija nutiesimui naujo vieškelio. Iš Yunnano provincijos, Kinijos, į Laosą kinai tiesia trijų šimtų mylių ilgio vieškelį.

sveikinimo su miemiečiais St. Masytė, M. Masyis ir jo žmona, čekigietis J. Misevičius ir brooklynietis Jonas Lazauskas. Jie visi paliko gerus linkėjimus miemiečiams. Bet dar daug svečių turistų pasilikio ir jie dar žada dalyvauti LSK pramogose. Jų tarpe dar yra ir dainoms artistai Anaceta radienis buvo ir išleistuvių vakaras. Išvykstantieji į šalrus kraštus svečiai pasakė savo įspūdžius ir miemiečiams linkėjimus. Atsi-

Ramstis

PHILADELPHIA, PA.

Kovo 2-ą sukako dveji metai kai mirė Senas Vincas (Jakštys). Laikas greitai bėga, palikdamas tik prisiminimus. Per šiuos porą metų netekome kelių draugų veikėjų ir organizacijų narių. Likę gyvi ne visi su sveikata pasigirti gali, bet organizacijų veikimo nepaleidžia.

Prieš vasario 16-tą "veiksniai" žodžiu ir per spaudą garbino Lietuvos 45 metų "nepriklausomybę", nepripindami Smetonos diktatūros. Lillian Sasnauskas vietinėje anglų spaudoje gailisi praeties, nuskundžia ant Amerikos dėl jiems negražinamų smetoninių laikų.

Lillian Sasnauskas turi žinoti, kad Tarybų Lietuvos liaudis išsilaisvino nuo kunigų ir smetoninio režimo ant visados.

Wilmer A. Summerville, 73 metų, neregys, Pirmojo pasaulinio karo veteranas mirė kalėjime. Sergantis, praradęs regėjimą neturėjo prieglaudos. Šerifas jo pasi-gailėjo, davė kambarį kalėjime. Veteranų administracija atsisakė prieglausti, sakydami, kad nematantis negali pats save prižiūrėti. Veteranų administracija, sužinojus, kad senelis kalėjime, sulaukė \$78.75 mėnesiui pensiją.

Wynnefield Ave. apylinkėje norima statyti seneliams namus 11 aukštų. Planai padaryti, sutiko pasipriešinimų. Žydų tikybos sekėjai, vietiniai, nori vienos šeimos namų. Jaunesnioji karta sako, gyvenimo apylinkė pasikeis seneliams apsigyvenus. Seni žmonės nepageidaujami!

Bedarbių kompensacijomis Philadelphiaj 1962 metais išmokėta 18 milijonų dol. mažiau negu 1961. Vals-tijos plotme 118 milijonų dol. mažiau. Taip sako Milton M. Weiss, bedarbių divizijos pareigūnas.

Alvin Bergman, 76 metų, plieno darbininkas, pensininkas, gyvenantis arti Pittsburgho, eina tris šimtus mylių į Washingtoną. Sako, visą gyvenimą mylįs vaikščioti.

Algier Shiner 1959 metais pirkto 19 kambarių namą Asbury Park apylinkėje ir tik dabar pradėjo rūši valyti. Rado dežę su 22 žmogaus kaulais, įsuktą 1952 metų laikraštyje. Vals-tijos gydytojas negali pasakyti, vyro ar moters tie kaulai.

Human Relations įstaiga Philadelphiaj sako, kad 22% iš 71-nos dirbtuvės samdo juodosios rasės darbininkus. Nuo 75% iki 80 proc. dirbtuvių, samdančių 21,000, tik 2,100 juodveidžių dirba. 41% visai nesamdo juodveidžių. Penkiolikos metų įstatymas, draudžiantis diskriminaciją dirbtuvėse, mažai pagelbsti.

Pennsylvanijos unijos organizuotai kovos prieš Harrisburgo užmoji uždrausti važiuotės streikus. AFL-CIO visų lokalių valdybų susirinkime įgalioti David Reick ir Howard Katz būti vadovais pikietų Harrisburge svarstant bilius streikus uždrausti.

Šį penktadienį, 7:30 V. V., LLD 10 kuopos susirinkimas 1144 N. 4 St. Dalyvausite.

Pilietis

Nutarta plėsti šį darbą, kurti tokius kalbinius komitetus, ypač labai nukentėjusiu tautai, taip ir miestų tarptautinius komitetus vedimui to darbo.

Karo kriminalistų čia globojimas akstina fašistinių elementą daugiau veikti, kelti galvą. Pažangiesiems amerikiečiams dėlto reikia daugiau budėti.

Visų didesnių lietuvių kolonijų darbuotojai raginami sukurti tokius komitetus ir plėsti šį svarbų darbą.

Karo kriminalistai neturi būti toleruojami. Reikia juos numaskuoti. Parodyti Amerikos žmonėms tikrą jų veidą, parodyti, kad jie veikė prieš Ameriką laike Antrojo pasaulinio karo, kad jie žudė demokratiškas žmones sekdami didžiausią pasaulio budelį Hitlerį.

Čikagietis

Scranton, Pa.

Karo auka

Prieš porą savaitių rado sušalusį George Thomas, Blakely miestelio gyventoją. Gerai pažinojau. Jis buvo išstarnavęs trejus metus Ramiojo vandenyno salose kariaudamas prieš Japonus, o tas jam pažeidė sveikatą — nervus. Per kokį laiką Jurgis laikėsi gerai ir buvo lėto būdo žmogus. Betgi nervai jį vis daugiau pradėjo kankinti, o pagali-os atsiliepė ir ant proto, kad pagyti neliko vilties.

Jurgis buvo paduotas į proto liginę, bet nieks iš ten gydymo neišėjo, o kadangi jis nebuvo labai išprotėjęs, tai po kiek laiko jį perkėlė į senelių prieglaudų namus. Čionai jie būna laisvi pasivaikščioti po apylinkę. Jurgis irgi išėjo pasivaikščioti į pakalnę-pamiškę. Betgi grįžtant Jurgis suklypo, o šaltis buvo apie 15 laipsnių žemiau nulio, tad jį rado sušalusį. Ištyrus surado, kad jo dar bandyta ant kelių ir rankų daskinti į namus.

Tai ot ką karas davė! Betgi tie, kurie vis sukaloja už karą, nėra valgę kario duonos, o tik dolerius kro-vėsi, ir daugiau dar nori krautis.

Tikrai žiuri žiema

Bėgyje poros savaitių net keturi sušalo seneliai, gyvenantys pavieniūs. Vienas jų lietuvis. Turbūt ar tik ne toji nelaboji azija-tiška flu parbloškė senelius, kad pastarieji nepajėgė pasikūrenti pečių. Jūs rado kaimynai. Jonas Barysas irgi gyveno pavieniū atokiai nuo kaimynų, tai ir išgulėjo negyvas ant grindų net penkias dienas, iki laikraščio nešėjas pastebėjo, kad jau penkios dienos, kai laikraštis guli prie buto durų ir tą pranešė kaimynams ir policijai

Patėvis - žvėris

New Milford miestelyje, motina išėjo į krautuvę maisto parsinešti ir paliko aštuonių mėnesių vaikutį patėviui pridaboti. Vaikutis pradėjo verkti, tai, kad vaikutį nuraminti, patėvis sudaužė vaikučiumi pavojingai galvutę. Argi tokį sutvėrimą galima vadinti žmogumi?

Geras matematikas

Koksai, gal pakvaišėlis, iš Washingtono, D. C., pranešė mūsų krikščioniškam dienraščiui "Scranton Times", kad iš už "geležinės užlaidos" komunistinė propaganda yra skleidžia-

ma į Afrikos šalis 200 valandų per savaitę. Ar tai reikia kvailesnio sutvėrimo, kad nežinotų, kad savaitę yra tik 168 val. Betgi krikščioniškam laikraščiui redaktoriui nė joks melas nėra perkvailas prieš socialistinius kraštus. Vienok nepasisako pranešėjas savo vardo.

49-ri metai atgal

Kovo pirmą, šių metų, iškrito daug sniego, tik laimė, kad be vėjo sniegas krito visą dieną. Prieš 49-rius metus tiek pat sniego iškrito šioje apylinkėje, bet tada siautė ir žiaurus vėjas ir pridarė daug nuostolių.

I. Vienuolis

Lawrence, Mass.

1960 m. tautiškos parapijos kunigas Albinas Bakūnas turėjo automobilio nelaimę. Jis vėliau nuo širdies ligos mirė. Dabar per advokatus E. F. Gregg ir F. E. Berman, iš Bostono, reikalauja už kunigą \$50,000, nes sakoma, būk jis nuo tos nelaimės susirgo. Su kunigu važiuavo moteris, kuri buvo sukrėsta, ji reikalauja \$20,000.

John Rūsonis, 43 metų amžiaus, pasta tytas po \$5,000 kaucijos. Jam iškel-tas kaltinimas nemoralinio pasielgimo su 15-kos metų mergaite. Jis sakosi esąs nekaltas, bet teismas įvyks.

Per radiją ir televiziją vis kartoja, kad Jungtinėse Valstijose visiems "gerai gyventi", visi "visko turi". Bet taip nėra. Štai į tą patį namą, kuriame mes gyvename, atsikėlė žmonės, kurie neturi nei rakandų, nei darbo, nei pinigų, nei užsiklojimų.

Vaikutis, 8 mėnesių, alkanas verkia, motina serga gripu. Buvo pašauktas ambulansas, nuvežė ją į liginę, bet kada patyrė, kad jie neturi nei darbo, nei pinigų, tai atvežė atgal.

Randa nemokėta jau už tris savaites. Namo savininkas kelia triukšmą — reikalauja užsimokėti randą, arba "nešdintis". Mano žmona suteikė reikalingų užsiklojimų. Štai ir "visi laimingi, visi visko turi".

Filmai iš Lietuvos

Nauji, spalvoti filmai iš Lietuvos bus rodomi šeštadienį, kovo 23 d., 6 val. vakare, Lietuvių klubo svetainėje, 41 Berkley St., Lawrence. Filmus rodyt Jonas Grybas.

Atėikite ir pamatykite. Matysite Lietuvos jaunikaičius, miestelius, kolektyvius ūkius. Matysite didelius Lietuvos pasiekimus. Ir girdėsite dainų.

S. Penkauskas.

Miami, Fla.

Padėka

Esu labai dėkinga draugams, kurie man padėjo "Laisvės" vajuje dirbti.

Ačiū miamiečiui S. Jis užrašė 50 prenumeratų į Lietuvą ir man punktus skyrė. Draugas Gendrenas iš St. Petersburg smarkiai darbuosi gavime naujų skaitytųjų ir išrinkdamas prenumeratas. Kada bus "Vilnės" vaju, mes jums, draugai, atsiteisim, darbuosimės ir punktus skirsim St. Petersburgiečiams. Taip dirbdami mūsų spauda dirgai galėsim palaikyti.

Taipgi esu dėkinga Kaziuui Tamašūnui, Sofijai Mason, V. J. Stankui, ir Paukštienei.

Ačiū už trečiąją dovaną \$35. Dovaną dalinuosiu pusiau su draugu Gendrenu. Savo dalį aukoju "Laisvei".

Dar noriu paspaust dešinę tau, drauge Lilijan, kad taip kantriai ir nuoširdžiai man į laiškus atsakinėjai, kas sudarė malonumo dirbt vajuje.

Margaret Valilionienė

Miami, Fla.

Širdingai ačiū St. Masytei širdingai tariu ačiū advokatei Stefanijai Masytei, kuri laike LSK namo atidarymo išskilmės taip gambiai ir sumaniai vedė programą. Malonu buvo matyti ir girdėti, kaip ji tvarkingai ir gambiai lietuvių ir anglų kalbomis atliko tą gana sunkią rolę. Salės atidarymo išskilmės priekyje visų svečių Masytė buvo kaip šviesi žvaigždutė, visi jos klausė, visi ją matė, kai ji darė skelbimus ir pranešimus.

Didelė garbė ir jos tėvams Masias, kurie išauklėjo ir išmokslino Stefaniją. Kuomet tūkstančiai jaunųjų lietuvių suamerikonėjo ir išstautėjo, Masytė pasiliko su gražia lietuvių tėvų gimtąja kalba ir dalyvavo su lietuvišiais veikloje. Masytė kaip advokatė ir savo profesiją panaudojo lietuvių kultūrai.

Masytė ir LSK atliko ne tik atidarymo išskilmės talentingą darbą kaip pirminkė. Ji ir Klubu konstituciją išvertė į anglų kalbą. Tad lai bus dar kartą didelis ačiū talentingai advokatei Stefanijai Masytei ir jos tėvams vardu visų klubičių ir visų svečių, kurie dalyvavo LSK salės atidarymo išskilmėse.

Taipgi su pagyrimu daug širdingų ačiū mūsų LSK gospadinėms. Jos taip energiai ir pasiaukojamai gamina skanius valgius! Jos atlieka Klubui svarbiausią darbą. Didelė garbė mūsų gabioms, gražioms gospadinėms.

Jonas Smalenskas

MIRUS

Stanislovui Yorkunui

(New Britain, Conn.)

Laisvės Chorą nariai ir visi draugai reiškia apgailėstą, netekus gero choričio. Jis buvo rūpestingas draugas. Keliolika metų Chore dainavo. Nuoširdus Choro rėmėjas. Choro parengimams visuomet aukodavo reikmenų. Laikraščio "Laisvės" duosnus rėmėjas ir skaitytovas.

Laisvės Choras per daugelį metų turi tradiciją, mirus nariui nupirkti gėlių vainiką. Stasys buvo išvežtas laidoti į New Yorką pas gimines. Tad Laisvės Choras paveda gėlių vortę laikraščiu "Laisvėi," velionio mylimam laikraščiui.

LAISVĖS CHORAS
Hartford, Conn.

Bridgeport, Conn.

Kovo 3 d. įvyko LDS 74 kuopos susirinkimas. Buvo atsikreipimas nuo bolininkų prašant finansinės pagalbos. Iš kuopos izdo paaukoto \$5, nariai suaukojo \$5, bet dar manome gauti ir daugiau.

Nutarta surengti sveikatos klausimu prelekciją. Už prelegentą kvieisti Dr. J. Stanislovaitį, iš Waterburio. Taipgi paprašyti jo, kad parodytų ir slenkančius paveikslus iš Lietuvos, kurių jis daug nusitraukė, kada ten lankėsi.

Kiek vėliau įvyko ir LLD 63 kuopos susirinkimas. Nariai pasimokėjo duokles už 1963 m. Gavo knygą "Prelatas Olšauskis". Aš jau pusę jos perskaičiau. Įdomi. Skaitosi lengvai.

Teko sužinoti, kad iš mūsų miesto du automobiliai susidarys žmonių, kurie kovo 31 d. važiuos į Antano Bimbos pagerbimo banketą. Girdėjau, kad gera grupė važiuos ir iš Waterburio. Manau, kad neatsilikis ir New Haveno draugai.

J. S.

Washingtonas. — A. Harmanas paskirtas JAV Valstybės departamento politinių reikalų sekretoriumi.

Paieskojimas

Ieškau brolio Petuškos (Jono) ir sesers Petuškaitės (Marios), po vyro Jonikaite. Kile Suvalku gubernijoje, Seinų rajone ir miesto. 1930 m. Marė turėjo savo namą Pittsburghe, o Jonas gyveno apie Skrantus. Turėjo žmoną iš Milyčių km., Sventerio valsė. Prašau žinantiesiems pranešti apie juos. Mano adresas: Moejeus Petuška, Silalės rajonas, Laukuvos paštas, Laukuva, Lithuania, USSR.

So. Boston, Mass.

Svarbus Parengimas

PAMINĖJIMAS TARPTAUTINĖS MOTERŲ KOVŲ DIENOS KOVO 8-tos

Ir tuom pačiu kartu pagerbsime savo vajininkus, pasidarbusius "Laisvės" vajuje

Regnia L.L.D. 2-ra Kuopa

Parengimas įvyks Sekmadienį
Kovo-March 10, 1-mą v. dieną
Vieta 318 Broadway

Turėsime skaniai pagamintus pietus ir gražią programą

Kviečiame visus atsilankyti smagiai ir draugiškai praleisti laiką.
Rengejos

Miami, Florida

ATYDAI LIETUVIŲ, ATVAŽIUOJANČIŲ SVEČIUOTIS Į FLORIDĄ

Naujasis Miamės Lietuvių Socialio Klubo Namas

2610 N. W. 119th Street, palei 27th Avenue

Atdaras Kas Sekmadienį Geri pietūs nuo 1 valandos dieną

Muzika ir šokiai

Ideali vieta susitikimams ir naujoms pažintims. Siokiomis dienomis bile informacijas galite gauti pas klubo sargą užpakinėse stubose—

11800 W. Golf Drive
Sargo vardas—Wm. Dambrow

CHICAGO, ILL.

"Sudarysime atmosferą, kad jie neturėtų kur dėtis"

Vasario 26 dieną Čikagos "The Committee Against Nazi Criminals and Nazis in America" laikė konferenciją, kurioje dalyvavo lietuvių, žydų, ukrainiečių, lenkų, rusų ir latvių atstovai.

Komitetą pirmininkas, žydų dvasininkas S. Burr Yampol raportavo apie komiteto žygius prieš nacių lyderio Rockwell mitingą prie Chicago University. Prof. B. F. Kubilius raportavo apie lietuvių organizacijų sėkmingą konferenciją reikalavimui, kad kaltinami žmonių žudymu Lietuvoje nacių baudžiamojo bataliono komandantai Impulevičius, Paškevičius ir kiti būtų gražinti Lietuvon teismui kaipo karo kriminalistai.

Skaitlingų žydų organizacijų atstovai kalbėjo apie jų veiklą tuo pačiu reikalu. Kaip žinia, daugiausia nukentėjo nuo tų žudikų žy-dai.

Nors mūsų valdžia dar globoja žudikus, bet "savo veiksmais mes sudarysime tokia atmosferą, kad žudikai neturės kur dėtis", sakė kai kurie delegatai. Geriau supažindinus Amerikos žmones su žudikų kruvinais darais Amerikos sąžinė negalės toleruoti jų čia.

Siekis sudaryti jiems karštą atmosferą jau rodo gerus vaisius. Nutarta išreikšti protestą prieš kvietimą nacių fiurerio kalbėti universitete. Kreiptis į amerikine spaudą kovos prieš nacius ir karo kriminalistus reikalu.

Itakingi žydų visuomenininkai remia šį darbą. Rusai irgi kuria tokį komitetą, taip ir ukrainiečiai. Kalbiniai komitetai turi sa-

vo atstovus šiame (tarptautiniame) komitete, faktinai jis susidaro iš skirtingų komitetų atstovų.

Amerikiniai (tarptautiniai) komitetai jau susikūrė Niu Jorke ir Filadelfijoje. Kuriasi ir kitur. Pirmiau susikoncentruota reikalauti išvaryti gen. Hoiringer iš Vašingtono. Dabar koncentruojamos jėgos prieš žudikus, kurie sunaikino dešimtis tūkstančių žmonių Lietuvoje, Baltarusijoje ir kitur.

Įtraukiami į šį darbą kroatų, čekai ir slovakai, nes tų tautybių žmonių daug išžudyta.

V. Andrusis papildė prof. Kubilius raportą. Jis pažymėjo, kad pradžioje lietuvių komiteto darbu du dienraščiai Čikagoje bandė teisinti žudikus ir kaltino komitetą šmeižime "gerų žmonių", bet daugiau faktų išskėlus, sentimentui prieš žudikus paplitus, tie laikraščiai nutilo.

Jis taipgi sakė, kad du tų žudikų jau pabėgo iš Čikagos ar kur nors slapstosi, nes nei mes, nei anglų spaudos korespondentai jų nerandam.

Siekis sudaryti jiems karštą atmosferą jau rodo gerus vaisius.

Nutarta išreikšti protestą prieš kvietimą nacių fiurerio kalbėti universitete. Kreiptis į amerikine spaudą kovos prieš nacius ir karo kriminalistus reikalu. Nutarta ruošti didelį masinį mitingą tam tikslui.

KRISLAI

(Tąsa iš 1-jo pusl.)

Vadinasi, karas turi būti pradėtas tuojau, dabar!

Tas pats kunigų laikrašturi kitą darbų bendradarbi pavarde Galva (Gediminas Galva). Bet tai Galva be galvos. Klausykite, ką jis gieda:

"Jungtinės Tautos—Sovietų irankis. Washingtonas švaisto gyventojų pinigų prieštari paremti. Sunykus Tautų Sąjunga (Lyga) paliko daug gėdingų pėdų, bet jos rodosi tokios nekaltos palyginus su Jungtinių Tautų nusikaltimais."

Menševikų "Keleivis" (vas. 27 d.) pastenkinusiai rašo apie tai, kad Čilės respublika gražins V. Vokietijos teismui nacį budelį Valterį Raufą. Bet kaip su gal dar baisesniu budeliu lietuvių Impulevičiumi? Kodėl "Keleivis" dar nėra žodelio taręs už jo sugražinimą į Lietuvos teismo raukas? Kodėl?

Vaje, kaip man sunku suprasti mūsų mieluosius pocius. Su kai kuriais jų tiesiog ir susikalbėti negalima. Prie tokių priklauso vargšė J. Augustaitytė-Vaicūnienė. Pav., ji bijosi "išbristi iš sapno, pakilti iš miego," ji jame norinti "gyventi viena." Dar blogiau:

"Aš tik noriu numirti po šiuo slidiniu langu, Apkaišyti gegužio malda, Ir užmerktom akimi vis žiūrėti į tėviškės dangų, Nebuvojys jame niekada..."

Ji gyvens sapne, ji numirus užmerktomis akimis žiūrės! Nė tiek poetė nenusimano, kad numiręs niekas nė neužmerktomis akimis žiūrėti negali.

Nė aklausia davatka jau tokiais čudais nebetiki.

Iš laišku

Brangios mūsų sesės užjūryje!

Nors mus skiria dideli nuotoliai, tačiau jungia bendri tikslai ir mintys, kaip ir visas moteris ir motinas, kurioms rūpi savo šeimų, būsimų kartų laimė ir ateitis.

O ta ateitis bus graži ir laiminga tuomet, jei karo šmėklai, kuri sklaido po pasaulį, nebūs leista pradėti kvėpuoti ugnimi ir sunaikinti tai, kas žmonių sukurtą per šimtmečius.

Mes, tarybinės moterys, dabar stengiamės kur bedirbtume sąžiningai atlikti savo darbą, kad prisidėtume prie svarbių uždavinių vykdymo, kur dabar sprendžia mūsų vyriausybė — užtikrinti visiems darbo žmonėms pasiturintį gyvenimą.

Neužilgo švėsimė savo švente — Tarptautinę Moters dieną. Su šia švente noriu karštai pasveikinti ir Jus ir palinkėti, kad Jūs irgi būtumėt aktyvios visuomenininkės, kaip kad ir mūsų moterys. Šiandien pirmą kartą moterį pamatyti įprastas dalykas, nes teisės lygios, o darbo sritys įvairios: yra moterų, kurių ir traktorių, ir automašiną valdo, ir yra vyrų, kurie dirba fermose, taip, kad einama prie to, kad išnyktų riba tarp "vyrų" ir "moterių" darbų, o kad to pasiekti, plečiama mechanizacija. Kai sekanciais metais jau bus pilnai elektrifikuotas mūsų rajonas, tuomet dar daugiau mechanizacijos bus kaime.

Neužilgo pas mus rinkimai į vietines tarybas ir į Aukščiausiąją Tarybą. Ir čia moterims leidžiama laisvai pasireikšti. Ir iki šiol ir miesto taryboje buvo nemažai deputatų moterų ir miesto tarybos pirmininkas pas mus yra moteris. O renkant moterį deputatą, nereikalaujama kokių nors apribojimų ar dėl mokslo, ar dėl užimamų pareigų. Gerai dirbant bet kuriame darbe, galima būti išrinktai.

Savo šventę ir šiemet atšvėsimė įdomiai. Turėsime minėjimą, kuriame, kaip ir visuomet, bus atžymėtos aktyviausios moterys, profesijos ir istaigos vėl praminuota ir apdovanojama moteris, pasižymėjusias darbe. Pagal nerašytą tradiciją, tą dieną moteris turi slyvas atšvėsti, anksčiau paleidžiamos iš darbo, o smulkesnės istaigos ir visai tą dieną nedirba.

Mielos sesės! Savo miestelio moterų vardu noriu perduoti Jums sveikinimus Moters dienos proga ir palinkėti kuo didžiausios laimės tiek darbe, tiek ir asmeniniame gyvenime.

Tą dieną švėsdamos tėvynėje, mes prisiminsime Jus, žinodamos, kad ir Jūs įnešate savo darbo dalį į bendrą visų moterų siekimą tvirtos taikos ir laimės pasaulyje.

Šį sveikinimą prašytume patalpinti laikraštyje "Laisvėje", kad apie jį žinotų visos moterys.

Vabalninkas Vebrienė

Ammanas. — Sakoma, kad Egipto lėktuvai bombardavo Saudi Arabijos miestelį, kuriame buvo susipietę Jemeno monarchistai.

Idomus, svarbus mitingas!

Niujorko darbo žmonės neturi pamiršti, kad šiandien, penktadienį, kovo 8 d., įvyks didžiulis mitingas, didžiulis sambūris. Vieta: Carnegie Hall, 57th St. ir 7th Ave., Manhattan. Laikas: 7:30 v. vakaro.

Kas gi čia iš tikrųjų bus?

1. Bus meniškai atžymėta 100 metų sukaktis, kai buvo paskelbta Vergijos Pasaulinio Proklamacija.

2. Bus atžymėta Kovo 8-oji — Tarptautinė Moters diena.

3. Bus atžymėtas įžymaus amerikiečio mokslininko ir visuomenininko d-ro W. E. Dubois 95-asis gimtadienis.

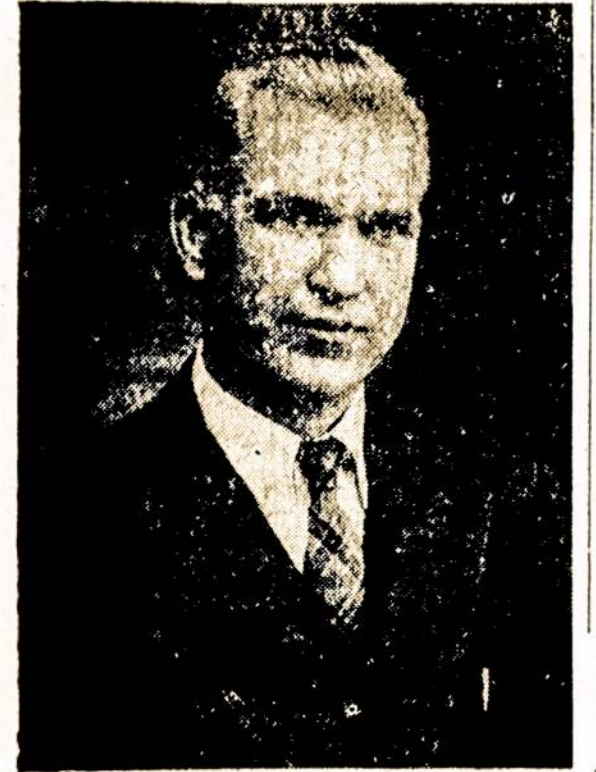
4. Bus atžymėta 39-rių metų sukaktis, kai buvo ikurtas angliškas darbininkiškas laikraštis "Workeris."

Kalbėtojai bus:

James E. Jackson, "Workerio" redaktorius
Elizabeth Gurley Flynn
Robert Thompson

Pagarbos ir džiaugsmo pokylis

Vilniaus Valstybinis V. Kapsuko vardo universitetas aukštai pagerbė Antaną Bimbą, suteikdamas jam Istorijos mokslų garbės daktaro vardą. Šis minėto universiteto mokslininkų žygis ne tik kad suteikė šlovę Antanui Bimbai, bet kartu suteikė didelio džiaugsmo ir garbės visai Amerikos lietuvių šeimai, kad jos eilėse iškyla įžymūs veikėjai.

Mums garbė, kad pažangiųjų Amerikos lietuvių judėjimo veikėjas ir vadovas savo pasiryžusiu studijavimu ir kūryba istorijos mokslų srityje atsiekė taip aukštą Lietuvos mokslininkų pagarbą. Mes, reikšdami savo džiaugsmą Antano atsiėkimu, norime jį kolektyviai pasveikinti ir pagerbti.

Tąja proga "Laisvės" bendrovės direktoriaus rengia banketą su gražia menine programa, kuris įvyks sekmadienį, kovo 31 d., New National Hall, 261 Driggs Ave., Brooklyn, N. Y., nes A. Bimba yra ilgametis "Laisvės" redakcijos kolektyvo narys.

Paskelbimas rengiamo pagarbos banketo gavę entuziastiško visuomenės pritarimo. Iš to galima tikėtis, jog banketas pavyks, bus daug publikos. Svetainė didelė, patogi banketams, ir mes galime aptarnauti apie 300 asmenų. Tačiau, iš anksto turime žinoti, apie kiek bus žmonių, kad visus aprūpinti maistu.

Labai prašome iš anksto įsigyti banketo bilietą. Kaina \$3.50. Jei niekas asmeniškai jums nepasiūlė banketo bilieto, tai tuojau rašykite "Laisvės" administracijai, pažymėdami, kiek bilietų norite, ir administra-

Pasimatysime sekmadienį!

Visi dalyvaukime Kovo Aštuntosios — Tarptautinės Moters Dienos — minėjime sekmadienį, kovo 10 d., Laisvės svetainėje, 3 val. po pietų.

Taigi — iki sekmadienio! Rengėjos

Jau buvo rašyta "Laisvėje", kad Zigmantas Gailūnas vasario 25 mirė. Jis palaidotas kovo 1-mą Nacional kapinėse — Pinelawn, Farmingdale, L. I. Z. Gailūnas buvo Pirmojo pasaulinio karo veteranas. Karo metu jis matė karštą ir šalto, gulėjo Prancūzijos pėlkėse ir patyrė kitus karo sunkumus.

Kad suteikti savo kolegai pagarbą, Amerikos karo veteranai kapinėse jį atsisveikino šūviais į orą ir trimto gaudesiu. Jo žmonai Evali veteranai įteikė atmintinuką — mėlyną mfonę atitinkamos formos žvaigždėtą paduškaite.

Prieš 73-jus metus Preinio kaime, Krekenavos apylinkėje, Panevėžio rajone gimė ir augo Zigmukas. Apie 19 metų jaunuolis 1909 metais, savo gimtąjį kraštą atsisveikinęs, išvažiavo į Ameriką laimės ieškoti. Jis apsigyveno Brooklyne, New York, lietuvių kolonijoje, čia (su mažomis išimtimis) gyveno ir dirbo. Šiame mieste susirado gyvenimo draugę, Evą Gailūnienę. Jie suėjo į porą 1925 metais.

Jis pelnė duoną sunkius darbus atlikdamas. Visą laiką dirbo muilo industrijoje. Lituos laikų mėgo išeiti su draugais pasimatyti. Buvo narys: Piličių klubo, Jurgingės draugijos (kol d-ja gyvavo), Literatūros draugijos. Skaitė "Laisvę" ir kitą spaudą.

Velionis paliko liūdesyje žmoną Evą, posūnį Boleslavą, podukrą Aleksandriją, brolius Petrą ir Juozą Amerikoje ir dvi seseris Lietuvoje.

Labai gaila netekus dar vieno lietuvių ir draugijų nario.

Zmonai su šeima ir gimineims giliausia užuojauta! Jonas, Jr.

Padėkos žodis

Šiuomi išreiškiu didelę padėką draugėms už lankymą manęs ligoninėje ir namuose, taipgi Moterų Klubui už atviruką. Taipgi gavau atvirukų ir nuo draugijų paskirai. Ačiū tai draugei, kuri man prisūtė dovanėlę. Aš nė nežinojau, kad aš turiu tiek daug gerų draugų. Ačiū labai visoms. Taipgi ačiū "Laisvės" personalui už suteiktą vietos laikraštyje.

Eleanor Sungaila
Brooklyn, N. Y.

Moters Dienos Minėjimas

Sekmadienį, Kovo 10 — 3 val. popiet

"LAISVĖS" SVETAINEJE

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y.

Dalyvaus Aido Choras

Bus svečių iš Lietuvos

Po trumpos programos bus vaišės.

Kviečia visus New Yorko Moterų Klubas

Skaitlingai susirinko matyt Lietuvos filmus

Kaip jau buvo garsinta, praėjusį sekmadienį Schwaben salėje įvyko rodymas filmų iš Lietuvos. Juos rodė filmininkas Jnnas Grybas. Reikia pasakyti, kad filmų pamatyti susirinko gana gražus būrelis vietos lietuvių. Publikoje matėsi ir tokių, kurie retai kada pasirodo mūsų parengimuose šiais laikais. Tas tik parodo, kad jie labai interesojuosi tuo, kas dedasi jų senojėje tėvynėje.

Pobūviui pirmininkavo greatnekietis Povilas Bečis. Svarbu, kad susirinkime buvo priimta rezolucija, kurioje reikalaujama, kad Amerikos valdžia sugrąžintų Impulevičių ir Paškevičių į Tarybų Lietuvos teismonių rankas nubaudimui už jų karo metu papildytas Lietuvos baicias kriminalystes.

Rep.

Don kazokų choras tebedainuoja

Kovo 1-mą įvyko šaunus koncertas Carnegie Hall. Jį atliko Don Kazokų (vyrų) choras, vadovaujamas Serge Jaroff'o; rengėjas F. G. Gerstman. Choras dainuoja stebėtinai harmoningai-darniai. Malonu klausyti. Atrodo, kad vienas didelis garsas ateina iš daugy.

Prieš keliolika metų mačiau šį chorą jauną, o dabar atrodo gerokai laiko apnešiotas. Tačiau jis tebedainuoja skambiai, kaip anais laikais. Jo dirigentas irgi jau pasikeitęs, bet tebėra vikrus. sukasi estradoje kaip 16-kametis. Visi dėvi kazokišką uniformą, tik vadovo uniforma išsiskiria iš kitų.

Šokėjai buvo du. Mitriai šoka, kaip vėtrės nešami. Šokėjai turėjo du, o choras apie 15 išstojų. Visi buvo publikos šiltai sutikti. Publikos buvo gausiai. Atrodo, kod Don kazokų choras tebėra populiarus.

Svečių tarpe buvo girdėti daug kalbančių rusiškai. Jų ir jaunimas laisvai kalba tėvų kalba, kad ir aš susigaudžiau, nors mažai nusiemanau apie jų kalbą. Matyti, rusų jaunimui tėvų kalba artė prie širdies.

Jonas, Jr.

Iš sutiktųjų "parės"

Vasario 28 dieną buvo suruoštas gražus pobūvis sutikimui iš Floridos sugrįžusios Magdalenos Aleksiejienės. "Parė" rengė Frank Krunglys ir Viktoras Petrakis, pritariant Zigmui Jokšai. Susirinko gražus būrelis josios draugų bei pažįstamų. Pirmininkavo F. Krunglys. V. Petrakis aptarnavo smarkiais ir minkštais gėrimais, o Marijona Krunglienė su valgiais ir kitokiais gardumynais. "Parė" įvyko Lazauskų istaigoje.

Aleksiejienė širdingai dėkoja visiems dalyviams ir sako: "Nežinojau, kad aš turiu tiek daug draugų." Taip pat ir Antanas Aleksiejus dėkoja už jo žmonos gražų pagerbimą. O labiausiai jiedu dėkoja gaspadinei.

Ten Buvęs

New Yorkas. — Margaret Truman-Daniel, dukra buvusio prezidento, gusilaukė trečiojo sūnaus.

Su nauju prodžektoriumi bus rodomi nauji filmai

Labai įdomūs filmai iš Lietuvos bus rodomi sakamose vietose ir sekamu laiku:

Worcester, Mass.—Kovo 15 d., 7 val. vakare, Lietuvių salėje, 29 Endicott St.

Haverhill, Mass.—Kovo 16 d., 7 val. vakare, Lietuvių piliečių klubo salėje.

Brocton-Montello, Mass.—Kovo 17 d., 2-rą valandą dieną, Lietuvių tautiško namo salėje.

Lawrence, Mass.—Kovo 23 d., 6-tą val. vakare, Lietuvių piliečių klubo salėje.

South Boston, Mass.—Kovo 24 d., 2-rą valandą dieną, Lietuvių piliečių klubo salėje, 318 W. Broadway.

Kaip jau yra žinoma, J. Grybas įsigijo naują prodžektorių. Jam padeda Klemensas Briedis, tai dabar filmų rodymas išeina taip, kaip geram teatre. Filmų rodymas tęsiasi virš dviejų valandų. Kaip lietuviams, taip ir kitataučiams yra labai įdomu tuos filmus matyti.

Kviečiame visus susirinkti.

Rengėjai

MIRĖ

Pirmadienį, kovo 4 dieną, mirė pažangi lietuvių Monkienė, kuri gyveno Brooklyne ant Stagg Street. Buvo pašarvota Paul Gusto šerminėje ir tapo palaidota ketvirtadienį, kovo 7 d., Maspeth, Mount Olivet kapinėse.

Liūdesy paliko dukterį Adela Mitchell ir podukrą Agnes Diem.

Mūsų giliausia užuojauta velionės artimiesiems ir draugams.

Kovo 5 d. mirė Steponas Budreckis, amžiaus 52 metų, dipukas. Buvo rimtas žmogus, nuolatinis "Laisvės" skaitytojas, amato-dailydė. Ilgoką laiką gyveno Brooklyne, Williamsburgo sekclijoje. Paliko liūdinčius žmoną, sūnų ir brolių. Kūnas pašarvotas Bieliausko šerminėje, 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. Bus laidojamas šeštadienį, kovo 9 d. Mirė nuo vėžio ligos.

PRANEŠIMAI

BALTIMORE, MD.

"Laisvės" piknikas šiemet įvyks Birželio-Jūno 23, Slavų parke, 6526 Holabird Ave. Prašome Philadelphia ir vietinius "Laisvės" prietelius pasižymėti pikniko vietą ir laiką ir nerengti tą dieną savų draugų parengimu, o skaitlingai dalyvauti mūsų ALDLD 25 kuopos rengiamame piknike.

Rengimo Komisija (19-20)

HARTFORD, CONN.

Draugės ir draugai, LLD 68 kuopos nariai, susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo (March) 11 d., 7:30 vakare, Choro svetainėje. Knyga "Prelatas Olsauskis jau gauta.

Jau laikas ir duokles pasimokėti. Tad, draugai, nepatingėkite. Dabar negalima skustis, kad laiko nėra. Sekr. J. Z. (19-19)

BROOKLYN, N. Y.

LDS 46 kuopos narių žinai! Trečiadienį, kovo 13 d., 7:30 val. vak., įvyks kuopos mitingas "Laisvės" svetainėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke.

Visi nariai prašomi dalyvauti. Turėsime žinių iš Centro ir kuopos reikalų, kuriuos reikia apsarstyti. Komitetas (19-20)

OZONE PARK, N. Y.

LLD 185 kp. susirinkimas įvyks kovo (March) 13 d., 7:30 val. vak., "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Parke.

Visi nariai prašomi dalyvauti. Turėsime žinių iš Centro ir kuopos reikalų, kuriuos reikia apsarstyti. Komitetas (19-20)

Užrašykite Laisvę savo giminėms į Lietuvą. Kužie ten jau gauna Laisvę, rašo, kad ji jiems patinka. ▼

"VILNIES" KALENDORIUS

1963 Metams

Išleido Dienraštis "Vilnis," Chicago, Ill.

KNYGA IŠ 128 PUSLAPIŲ. KAINA \$1.00

Gaunamas "Laisvės" knygyne

TURINGAS RASTAIS IŠ ĮVAIRIŲ MOKSLO SRICIŲ

Gerų raštų su paveikslais yra iš Lietuvos. Nurodoma, kaip ten vystosi aukštasis mokslas, kaip gerinamas žmonių gyvenimas, tiek daug atsiekimų technikoje. Bendrai menas ir kultūra ten žydėte žydi.

Svarbus kūriny, gilus šaltinis mokslinių raštų, įvairių informacijų; dailiosios literatūros prozoje ir poezijoje

Tuoju išgykite jį ir pasinaudokite jo svarbiu turiniu.

Užsisakydami adresuokite:

LAISVĖ

102-02 Liberty Avenue

Ozone Park 17, N. Y.

6 pusl.-Laisvė (Liberty)-Penktad., kovo (March) 8, 1963